

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 09899

LIDER

Bertha Kling

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

בערמע קלינג

לידער

נירײַאָרק

1935

Copyright by
BERTHA KLING
1935

490
THE ASTORIA PRESS
61 E. 4th St., N. Y.

בערמע קלינג

א ווארט .

כאָטש די מאַטיוון פון בערטע קלינגס לידער זענען אינדי־ווידועל־פּערזענלעכע, איז אָבער דער תוך־טאָן זייערער אַ טיפ־אידיש־לעכער, אַ טראַדיציאָנעל פּאָלקס־מיטלעכער. איך האָב געליענט אָט די קורצע שורה'לעך, און ס'האָט אָנגעהויבן אָטמען אויף מיר מיט לעבעדיקער סביבה פון אַן אַלמער יחוס'דיקער שטוב. פון ליד צו ליד וואַנדערט אָט־דער תמימות'דיקער ציטער פון אַ שיינקייט וואָס צאָנקט. דער ניגון, וועל־כער גייט אויס אין זיין טונקעלן שבת־בין־השמשות. אַ ניגון פון גאָט־פון אברהם, וואָס אַ מאַמע לערנט איר ערשטער חתונה־געמאַכטער טאָכטער. אויף דער מאַמעס ליפּן ציטערן די הייליקע, אין איר בלוט און לעבן איינגעזויגענע ווערטער: עפעס אַ ניט זעכערקייט פייניקט דאָס געפיל. אַ ניט זיכער־קייט אין דער דאָזיקער ירושה וואָס זי לאָזט איבער, וואָס זי ענטפּערט איבער נאָך באַ איר לעבן; ווער ווייס וואָס דער פון וועט ווערן נאָך איר טויט.

ניט אין איין שטוב אונזערער דאָ אין נייעם לאַנד, האָט אזוי ניד געקאָנט אַרויסגעטריבן ווערן די נשמה פון דער פּאָלקס־טראַדיציע וואָס איז אונדז נאָכגעגאַנגן און נאָכגע־שוואַמען אַלע וועגן און וואַסערן. אין דער פריער ליטעראַטור אונזערער דאָ אין אַמעריקע, האָט זיך אָט דער טראַגישער איבערגאַנג ווייניק־וואָס אָפּגעשפּיגלט. ווייניק וואָס האָט מען זיך צוגעהערט צו דער צאָנקענדיקער נשמה פון דעם אַלטן לעבנס־שטייגער אין די היגע אידישע היזער. און ס'איז אַ גרויסער שאַרן דאָס דאָזיקע פאַרזען און פאַרהערן דעם פאַרבליקן טרויער־שפּיל פון אַזאַ פיינלעכן מאַמענט. וואו ניט וואו אין אַ דערציילונג ביי ראַבאָי'ן פינקלט דורך אַ דינער אָפּשיין

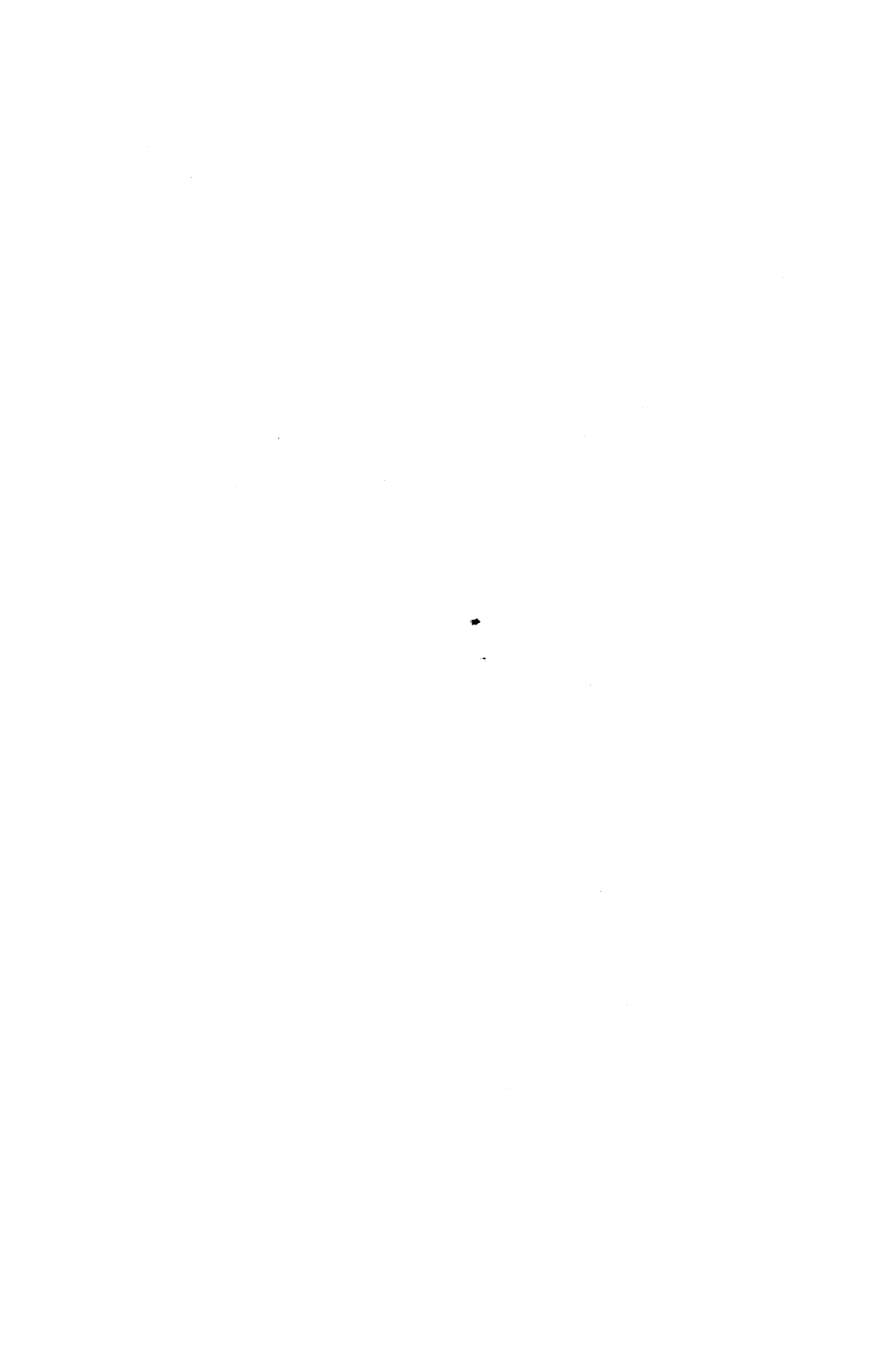
דערפון. ווען ניט ווען אין איין איידעלן פערז פון לאַנדוי'ן
וויברירט אַ לויטערער-לויטערער אַפּקלאַנג דערפון. אין די
לידער פון בערטע קלינג, אין דער פשוט'קייט און געוויינט-
לעכקייט זייערער פילט זיך דער וויי פון אויסגויענדיקער
יחוס'דיקייט. זי דערמאָנט עס כמעט ניט אין אירע שורות.
עס איז אָבער דאָ אין דער שטילקייט וואָס באַלייטן די שורות,
וואָס וויגן איין די שורות און פאַר'חלומ'ען זיי אין טרוימ-
לאַזער שטילקייט.

בערטע קלינג געדענקט ניט נאָר ווי איר מאַמע האָט זי
אין איר קינדהייט מדריך געווען, נאָר אין די עטלעכע צערט-
לעכקייטן, וואָס זי רערט צו, אָדער וועגן אירע קינדער, דער-
מאָנען מיר זיך אונדזערע מאַמעס און באַבעס. זייערע
תחינות און דעם ניגון פון די תחינות זייערע. און דאָס איז
דאָס שיינע און אמת'ע, וואָס שלאָנט אין האַרצן פון איר ליד.
דאָס איז אויך זייער מאַמעדיקער און אידיש-פרוילעכער חן,
וואָס רירט אונדז ביז קינדערשער פרייד און אומעטיק-שטיין
פאַרטראַכטן זיך.

2

דו אין איר

איך שמיי ביים פענצטער,
איך לויף צו דער טיר —
די רגע דערוואַרטן,
זאַלסט קומען צו מיר.

ווי נאָר דו קומסט
אין מיין חדר אַרײַן,
ברענגסטו מיט דיר
אַ זוניקן שיין.

ווי נאָר דו גייסט
פון מיין חדר אַרויס —
אַזוי גייט מיט דיר
מיין ליכטיקייט אויס.

ניט דו מיהסט זיך
פאר מיין פרייד ;
ניט עם קימערט
דיר מיין לייד.

עס האט דיין גלייכגילט
זיך פארוואנדלט
אין א שטיין א קאלטן,
וואס טראגט מיין פרייד באהאלטן...

איינס נאך איינס,
ביון מינדסטן פינגער
האָסטו
אויף מיינע נעגל אָנגעטראָמן.

האָסט ניט געוואוסט —
האָב איך געשוויגן,

אין דער שמיל,
אין קאלטן וואַסער
די טרערן
פון די פינגער אָפגעוואַשן.

מאמער
וועט דאס לעבן אונדז
אויף צווייען איבעררייסן,
אויף לעבנס
צוויי צעטיילן,
גומע אדער שלעכטע —
סאיווי איז פארפאלן.

וועל איך מיינע גומע
און די שווערע מעג
איבערמראכטן
דריי מאל יעדן מאג:

צי דיין מאלצייט
איז אין צייט.

אין די שפעטע שעהן
פון מיין יעדער נאכט
וועל איך איבערמראכטן:
צי איז דיין געלעגער ווייך...

איך האָב צוגעמאַכט די אויגן —
האַבן שמיינער זיך געצויגן
פאַר די אויגן.

האַבן שמיינער זיך געטוליעט
שטיין צו שטיין.
האַב איך דיך דערזען
שטאַרק און קאַלט:
אַליין — אַ שטיין פון שטיין.

און איך...
אַ שטיקל זייד
זיך טוליענדיק צום שטיין.

ווינטן
פון יעדער זייט
שלאָגן
אַן דעם שטיין,
דאָס זייד.

איז צעפעדימט שוין דאָס זייד,
קלאַמערן זיך
פּעדים איינציקע
צום שטיין — אַליין.

פון דיין צימער
וואו דו ליענסט
נאכט נאך נאכט —
פאלן פאסן ליכט
ווי טויטע הענט
אויף מיינע שלאפנדיקע ווענט,
שרעקן מיך,
וועקן מיך
די טויטע הענט
אויף מיינע
שלאפנדיקע ווענט.

קום צו מיר —
נאר ניט דערגיין צום לעצמן טראַט.

רעד צו מיר —
נאר ניט דערוואַג
דאָס לעצמע וואַרט.

זאָל
דאָס ניט-דערגאַנגענע,
דאָס ניט דערוואַגטע
זיין דאָס ליכט,
וואָס זאָל אונדז ביידן
דורך
די וואַכעדיקע טעג,
אייביק
אונדזער גאַנג באַלייכטן...

האַסט מיך צוגעדריקט
צו זיך
און ניט געוואוסט,
אז אַ קנעפל פון דיין אַרבל
האַט מיינע האַר פאַרצויגן
און געריסן.

האַב איך צוגעמאַכט די אויגן,
פאַר פרייד און וויי
די ליפן זיך געביסן,
און געשוויגן.

די גאלדענע שעהן
פון זוניקן מאג,
ביז אין דער נאכט
אין קיך פארבראכט.

די וויסקייט פון מיינע הענט
אין קיך פארשווענדט
פאר דיר אַ מאַלצייט צוצוגריימן.

ווען אלץ איז פארטיק,
דער טיש — געגרייט —
ביסטו אַ זאמער אין שטוב אַריין,
צומאַל ניט אַנגערירט דעם וויין,
די מאכלים אויפן טיש —

איך,
מיינע הענט —
האַבן
איינער פאַרן צווייטן
זיך פאַרשעמט.

אזוי ווי
ס'איז זיכער פאר איינעם,
וואס לעבט נאָר אין שרעק
פון טויט,
אז צום סוף
וועט דער טויט צו אים קומען,
וועט אים פון טויט-שרעק באַפרייען —
אזוי
וועט דאָס לעבן
דעם וועג מיר פאַרלויפן,
און וועט
איינס נאָך איינס
די שרעקן פון לעבן
מיר ווייזן —
ביזוואַנען
א שמראַס פונ'ם לעבן
וועט דיך
פון מיין לעבן
פאַרטראַגן.

ווען דו וואלסט הערן מיין געדאנק,
מיין שמיל געבעט;
ווען דו זאלסט זען —
וואלסטו זען און דערזען,
אז פאר דיר
זענען מיינע בעמנדיקע הענט
צו גאט געווענדט.

ווי געלאדענע וועגן
אין א שלאפנדיקער שעה
בינאכט,
פארטומלט דיין שווייגן
מיין רושיקן טאג...
שרייט מיין בענקשאפט
העכער פון דיין שווייגן ;
בענקט מיין בענקשאפט
ווי די נאכט
נאך רן.

עז איך זע א פאר,
וואס לעבן אפ די יארן
אין קריג,
וועמעס לעבן ציט זיך און ציט
ווי א לאנגער שנור
פון שפיון,
און האבן רייסנדיק
די לייבער זיך צעריסן —
דאן
קומט מיר אויפן זין
דו און איך.

אין אַ ראַמאָן,
אַדער אין לעבן,
אז איך באַגעגן
כישופ'דיקע וועגן:

נאַכט, בענקשאַפט,
אויף אַ טייך
לכּנה-שיין —

דאַן וויל איך,
אז קיינער זאַל ניש זיין
דאַרמין,
נאַר דו און איך.

אז איך טראכט פון שלאכט —
זע איך מיינע זין
אויף פרעמדע וועגן —
פארניי איך זיך אין א געבעט:
גאט!
איך זאל עס ניט דערלעבן...

אז איך גיי צווישן אלייען,
באלויכטענע הייזער שטייען
גלייכע אין די רייען
מיט פנים לאכנדיק צום הימל —
און אז איך דערזע אנמקעגן
פארלאזן, אן איינגעפאלן הויז —
קומט מיר אויפן זינען
מיין הויז.

פאר דיר
געשפילט די גאנצע נאכט —
אפשר וועסטו קומען...
זאלסטו ניט וויסן, אז איך ווארט,
האָב איך
זיך שלאָפנדיק געמאַכט —
אפשר וועסטו קומען...
אָזוי
די גאנצע נאכט געווארט,
די אויגן צוגעמאַכט —
אפשר וועסטו קומען...

איצט,
אז דאס צימער איז לער,
הויכט דיין געשמאלט
פון דיין פארבליבענעם רויך.
דערציילן
פארשוויגענע רייד
פון שרעק און פרייד,
דיין הויך
איז די צעגאנגענע רינגען פון רויך...

ווי הייסע רימער אויפן לייב
זענען דינע טרערן
אויף מיין געמיט געפאלן...

איצט משפט מיך
מיין צעווייטיקטער געמיט,
און ביינט
נידעריקער נאך
מיין קאפ אראפ.

די שווערע מי
פון מיינע וואַכעדיקע מעג
גיב איך דיר אַוועק.

די שעהן רו
פון מיינע יום-טוב'דיקע מעג
גיב איך דיר אַוועק.

חלומות
פון מיינע וואַכע נעכט
מיט בעטנדיקע הענט
צו דיר געווענדט...

מיינע קינדער

נאַכט, — — —
ווייל עס האָט די הייסע זון
דעם לאַנגען טאָג די ערד געברייט,
פילן מיר נאָך אין דער נאַכט
אירע הייסע טרייט.

ווי דער אויסגעהויכטער אַטעם
איז די לופט אַרום,
און אַלץ ליגט מיד און שמום.
פון די פענצטער, ברייט צעעפנט,
ווינען קינדער.

מיינע קינדער, ווי די טויכן, שלאָפן שמילערהייט.
— שלאָפט געזונטערהייט!
איך וועל וואכן דורך דער נאַכט,
און איך באַוואַכן שמילערהייט.

אויף איינמאַל האָב איך איך דערוואַקסענע דערזען...
ווען איך וועל מער ניט זיין,
אַליין ווי איך, וועט איר דאַן
טראַגן אייער פיין.

ווינט, דו וויינענדיקער ווינט,
וואס קומסטו מיך דערשרעקן?
מיינע קינדער שלאפן שוין,
איך בעט דיך, זיי ניט וועקן.

עס האבן ווינטן לאנג צוריק
געוויינט אזוי ווי דו;
גיי און זוך זיי אלע אויף,
און לאז אונדז שוין צורו.

איר קענט אייך קיינמאל ניט צעטיילן —
אייך צווישן אייך.

אייך מוז אייביק שלום האלטן —
קריג זיך מיט מיט אייך.

אויסער קריג, געשלעג און טומל
פעלט אייך אלצדינג.

מוז איך אלץ פאר אייך געפינען,
דריי זיך אין א רינג.

קוים וואס איך דערלעב די רגע,
אז איר זאלט שוין גיין —

כאטש איין וויילע, קינדערלעך,
לאזט מיר זיין אליין.

טרעט איר נאָר
פון הויז אַרויס,
וואַקסט פאַר מיר
דער שולוועג אויס.

יעדע גאַס
מיט איר געפאַר:
טראַקס, מאַשינען
און די קאַר.

און דאָס האַרץ מיינס
פול מיט שרעק
קוקט אייך נאָך
דעם גאַנצן וועג.

אז עם הייבט זיך אן דער טאג,
און די קינדער מיינע
גייען איינציקווייז
פון הויז ארום
צו די געפארן
פון דעם טאג,
פון דער שטאט —
שטיי איך פאר דער מיר
און בעט צו דיר:
ברענג זיי, גאט,
צוריק צו מיר
אומבאשעדיקט
פונ'ם טאג,
פון דער שטאט...

ווען עס קומט די נאכט,
און דו
האסט מיינע קינדער
מיר צוריקגעבראכט,
אומבאשעדיקט
פונ'ם מאג,
פון דער שטאט —
דאנק איך גאט דיר
פאר דער גאנצקייט
פון מיין יעדן גליד,
פאר דער רו
פון מיין געמיט.

קינדער מיינע,
וואָס וועל איך מאַן,
ווען פּאַלק וועט אויפשטיין קעגן פּאַלק?
אויב אין נעכט פון צאַרן
וועט העליש פייער
הימלען שפּאַלמן —
וועל איך קענען
אַיך באַהאַלמן?
קינדער מיינע...

קינדער מיינע,
וועל איך קענען
איך פארהימן,
נאָט זאל הימן און באַהימן,
איר זאַלט ניט ווי די אַלטע הימער
אין די נעכט,
אין קעלט און רעגן,
הימן שמיינער אויף די וועגן,
אַז איר וועט אַלט זיין?
קינדער מיינע...

קינדער מיינע,
וואס וועל איך טאן
אויב איר וועט טאן אזוינס
פארוואס די וועלט באשטרעפט —

אן א מאמעס האנט,
אן גאטס גנאד —
ווי וועל איך קענען איך פארהיטן,
גאט זאל היטן און באהיטן
איך פון ביזן.

קינדער מיינע...

פארשיידן

איך בין
ניט איינגעגאנגען
אויף א שווערן לעבן
ווי מײן מאמעס.

מאטער איך זיך
אלע מיינע יארן,
מײן לעבן
גרינג צו מאכן.

מאמע,
דאכט זיך, אויף אַ רגע בלויז
פון הויז אַרויס,
האַט די טיר זיך צוגעמאַכט
און קיינמאַל מער זיך ניט געעפנט...
אַן דיינע בענטשלייכטער,
אַן דעם טאַטנעם קידוש-כעכער
האַט מיין מול מיך אַהער געבראַכט.
הינטער מיר ליגט פאַרשאַטן
דער וועג צו דיין וועג.
פאַרויס
מיינע קינדער,
דאַס פנים צום שנייווויסן, בלענדיקן דזשעז...
מאמע,

אין קייט פון די אַבות,
בין אידן
דער איבערגעריסענער רינג
צווישן דיר
און מיין קינד.

עם האָט מיין גוטע מאַמע
מיר געלערנט
דעם וועג פון גאָט
און גוטע פרומע לייט;
עס האָט מיין גוטע מאַמע
מעשה'לעך דערציילט,
מעשה'לעך פון וואונדער,
מעשה'לעך פון שרעק און אכערגלויבן.

איך האָב שוין לאַנג
דעם וועג צו גאָט פארלאָרן,
אויך דעם וועג
פון גוטע, פרומע לייט.
נאָר אויב אַמאָל אין גאָס,
וועסטו

אויף איינמאָל שרעק אין מייע אױגן זען —
זאַלסטו וויסן,
אַז אַ שוואַרצע קאַץ
איז דורכגעלאָפן.

מאמע,
איך האָב זיך היינט
אויף דיין אָרט
אין מיין קיך דערזען...
דיין בלאַס געזיכט פאַרויטלט,
אין טומל פון טעלער און טעפּ —
אין גאַנצן שטוב
איז יום-טובֿ'דיקע רו.

פון עסצימער קלינגען
גלעזער, גאַפּל,
און רואיקע מאַנסבילשע רייד
וועגן וועלטלעכע זאַכן.

פון צייט צו צייט
שמעלסטו אָפּ דיין אַרבעט,
הערסט זיך איין
צו די מאַנסבילשע רייד,
און קלייבסט אויס
דעם טאַטנעס קול...

געוואלט אפרוען ביינאכט,
האבן מענטשן אין זאל
די שמאט מיט זיך געבראכט;
געמולט און געלאכט,
ווי ליכט,
וואס בלענדט די נאכט.

די רן
האט געלעכטער נאך געלעכטער
איינגענומען.

אז דאס לעצטע קול
האט איינגעדרימלט,
האב איך געהערט
ווי די שמילקייט
האט געלאכט,
און אויפגעוועקט די נאכט.

עס וועט נאך די זון
דיינע וועגן באלייכטן,
אויף די וועגן פון זאמד,
דעם זאמד דיר צוגליען;

און וועט
אויף די וועגן פון שניי
דיינע אויגן דיר בלענדן...
עס וועט נאך די זון
דיינע וועגן באלייכטן!

אן אויסגעשמרעקטע האנט
ניט באמערקט;
א ווארט
ניט דערהערט —
א ניט-אפגעווישטע טרער
ביסטו,
עלענט מייןער!

וועט די נאכט
פון שווארצער שרעק
פארמאג אוועק,
זיך באהאלטן
אונטער בארג און שמיין —
וועט א שיפעלע
זיך וויגן גרינג
פון ווינט אליין...

דיר דאכט אַמאָל,
אַז דיין טאָג וועט ציען
אַזוי גרוי און לאַנג,
און וועט דיר מער קיין נאכט
ניט ברענגען;

דיר דאכט אַמאָל,
אַז די גרויע וואָך
וועט ציען וואַכעדיק און לאַנג,
און וועט קיין שבת
דיר ניט ברענגען;

דיר דאכט אַמאָל,
אַז קיינמאָל
וועט אַ מענטשלעכע האַנט
די ווייכקייט פון דיין האַנט
ניט פילן...

הינטערוועגנס
בלייבסמו שטיין ;
עס ברענט דאס זאמד
דיר ביזן ביין.

אויף די וועגן
הינטער דיר צעשפרייט,
האבן ווינטן
דיינע טריט פארווייט...

סאי ביינאכט,
סאי בייטאג —
לויף און יאג
און דעריאג —
דא דעם טאג,
דא די נאכט;
דא די נאכט,
דא דעם טאג;
דא — אהער;
דא — אהין,
דא — אהין;
דא — אהער
און ניט מער.

הענגען פענצמער
נאנט צום טראטואר ;
אין דערנענטערונג צו זיי,
ווענד איך אָפּ
מיין קאָפּ פון זיי.
נאָר די אויגן
רייסן זיך אַהין,
דורכן וועב
פון אַ גארדין ;
זוכן
אַן אויפגעראַמטן צימער,
אויף אַ טיש
אַ לאַמפּ:
ביי דער שטילער ליכט פון לאַמפּ,
אַ מענטש
זאָל זיצן
געבויגן ביי אַ בוך...

טעג געגארטע,
טעג געגארטע,
טעג, איר בלויע,
טעג, איר גרויע —

אייער גיין,
אייער קומען
האָט נאָר אלץ
פון מיר גענומען!

טעג באַשמראַלמע,
טעג, איר קאלמע,
טעג באַשיינמע,
טעג באַוויינמע —

מיר געלאָזן
האָט איר נאָר:
פעדים זילבער
גרויע האָר...

אלע רייד שוין אפגערעדמע,
אלע מאדעס אפגעטראגן,
אלע וועגן אויסגעטראטן,
אלע ווינטן — אויסגעוויימע ;
אלע פריידן — אויסגעפריידמע ;
אלע שטראלן — אויסגעשיינמע,
אלע טרערן — אויסגעוויינמע !

ווען איך גיי אמאל פארשפעטיקט
מיט דער שפעטקייט
פון דער נאכט —
הילכן מיינע שטילע טריט
ווי די טריט פון פרעמדע גייער.

שרעקט מיך דער קלאנג
פון מיינע טריט ;
שרעקן מיך די פלעקן
פון שווארצע קעץ
מיט לאנגע עקן,
אויף די קאנען מיסט.

צווישן קלאנגען
פון קעץ און טריט
שטייט א קעצל אינדערמיט,
שטייט עס גלאט אזוי,
מיטן פעלכל אויפגעבלאזן
און דאס קעפל אפגעלאזן —
שטייט עס אט אזוי,
און דערמאנט מיך
אן א קינד.

רעגן גיסט און גיסט,
שמאט און גאסן וויסט ;
וואר-ניט-וואו,
ווען-ניט-ווען
קען מען אימיצן דערזען
גייט זיך לאנגזאם
אין דער גאס,
ווי דער רעגן
איז ער גאס ;
מיטן רעגן
האנט-אין-האנט
גייט זיך לאנגזאם
זאלבענאנד...

ווי אן איינציק אויסגעשריי
פון א לאנג, פארשטיקט געוויין
אין א שלאפענדיקער שעה —
וועט מין געוויין פארגיין.

ווי דאס לאכן פון א קינד,
פון א וויימן, גרינעם פעלד,
א רגע
הילכט עם אפ די וועלט —
וועט מין לאכן אויך פארגיין.

שווער די מי
דורכצוגיין דעם טאג
אין שטילן טראַט
דורך דעם זודיקן געשריי
פון דער אַנגעגליטער שטאַט ;

רינט דער שווייס
טראַפּ נאָך טראַפּ,
און קילט אונדז אָפּ.

פון די פענצטער,
פון די הייזער,
פון די גאסן
פון דער שטאָט,
טרויערן
די אלטע לייט
נאָך די קינדער,
די פארלוירענע,
לעבעדיקע,
מויטע...

איך ווייס ניט,
שוועסטער מיינע,
צי אזוי דארף זיין,
צי ניט...

דו ווייסט דעם וועג
פאר מיינע אומבאשטימטע טריט;
איך ווייס ניט,
ניט דעם וועג פאר מיר,
ניט דעם וועג פאר דיר;
איך ווייס נאָר,
אַז ווען עס פעלט מיר ברויט אין שטוב,
און דו ביסט זאַט —
ליגסטו ביז שפעט ביינאַכט אין בעט,
און שלאָפסט פאר צער ניט איין
צוליב מיין פּיין...

און ווען דו מיינסט,
עז מיר איז גוט —
שלאַפסטו ניט
אויס קנאה צו מיין גליק,
ווי דאָן,
ווען דו שלאַפסט ניט איין,
צוליב מיין פּוין...?

עם קען זיין,
איר וועט אין מיין שטוב אריין;
איך וועל זיין.
נאָר אַ קעלט
וועט אייך באַגעגענען,
מיר וועלן איינס
דעם צווייטן זען,
און ניט דערזען.

נאָר דערנאָך,
איר
וועט שוין ניט זיין,
וועט שעה'ן לאַנג,
מיין האַרץ מיר וויינען:
איר זייט געווען,
איך האָב אייך ניט געזען...

עם קען זיין,
איר וועט אין מיין שמוב אריין,
איך וועל ניט זיין —

וועט מיין גיריקויט נאך אייך
פון יעדן ווינקל
איך די האנט דערלאנגען.
— זיצט...
וועלן אייך די שטולן בעטן.
דער טיש
וועט אונטערמעניק ווארטן:
— זעצט זיך לעבן מיר!
אין יעדן ווינקל
וועל איך זיין,
ווען איך וועל ניט זיין.

נאר דערנאך,
איך וועל קומען —
איר וועט שוין ניט זיין,
וועט שעה'ן לאנג,
דאס הארץ מיר וויינען:

איר זייט געווען,
איך האב אייך ניט געווען...

איך האָב היינט
אין מיין שטוב אַ מענטשן פאַרזען :
צום האַרץ ניט געווען.
דאָך,
אַ מענטש אין מיין שטוב געווען ;
און אַז ער איז אונבאַמערקט אַוועקגעגאַנגען,
איז מיר באַפאַלן,
אַ פיינלעכער פאַרלאַנג,
אים צוריקברענגען,
און דאָס בעסטע פון מיין שטוב
אים אויפן טיש דערלאַנגען.

וועל איך האָבן
טרוקן ברויט —
וועט עס אויף
מיין טיש זיין גרייט.
וועל איך האָבן וויין —
וועט מיין טיש
מיט וויינען זיין.

איר וועט קומען,
איר וועט גיין,
גלייך ווי קיינמאל
ניט געווען.

נאָר די ברעקלעך אויפן טיש,
און די גלעזלעך פֿונם וויין
וועלן די סמנים זיין...

ביים ברעג,
וואס פירט צו שמעג און וועג,
האט גאט געשמעלט
מיין קליין געצעלט.

שטיי איך
פאר דער טיר פון מיין געצעלט;
בריימן וועגן זיך פאר מיר,
פון גאר דער וועלט.

אז איך ווייס ניט דעם וועג
דיינע וועגן צו גיין —
טאָ לאַז, גאָט, מיין שטיבל
ביים ברעג דאַרמאָן שטיין.

און אלע,
וואָס ווערן פאַרמאַטערט
פון גיין,
וועלן אַ שוין
אין מיין פענצטער דערזען —

די טיר וועט זיין אָפּן,
קומט אלע אַרײַן,
רוט אָפּ;
זאל דערפרייען
מיין שטוב
אייער זיין.

עס טרעפט אַמאַל,
איך גיי —
טוען אַלע גלידער וויי.
דריי איך זיך אַזוי פאַר ווייטיק,
קוים איך גיי,
און איך וויים ניט
ווי אַזוי.

אויף איינמאַל
הער איך טריט נאָך מיר —
טוט זיך עפעס אַזאַ ריר אין מיר,
טו זיך לעבעדיק אַ דריי —

הייב אָן גיין
לעבעדיק אַזוי,
און גיי, און גיי —
און וויים ניט ווי אַזוי.

נעכטן,
ווען איך האב דיר
די האנט געגעבן,
און דו
האסט מיינע פינגער
אין דיינע הענט געהאלטן —
איז שיעור פאר פרייד
מיון הארץ צוגאנגען —
מא פארוואס
בין איך באליידיקט?

דו
דערמאָנסט מיר
אָן אַ שערבל,
וואָס אַ דורשטיקער
טרעפט אָן
ביים ברוגעס;

נאָך איידער
ס'איז צום מויל דערגאַנגען,
איז דאָס וואַסער
אויסגערוגען...

וועלט, ביסט גרויס,
און איך בין קליין —
ווער וועט אין דין גרויסן יאָמער
הערן מיין געוויין?

פארוואַס, פונדערווייטן
זייט איר פרעמדע און קאלטע געשטאַלטן ?
צומאָל איז מיט צאָרן מיין האַרץ
איבערגעפילט קעגן אייך !

טרעף איך אייך ווידער,
קוק אייך נאָר אין די אויגן אַריין —
דערזע איך אַ לויטערן שיין...
ווער איך געלייטערט
אין נאַנטקייט פון אייך ?
צי ווערט איר געלייטערט
אין נאַנטקייט פון מיר ?

וואויל איז אייך, בלעמעלעך,
אלע אינאיינעם:
באשטראלט אייך די זון —
גרינט איר אינאיינעם.
ווינט אייך דער ווינט —
אלע אינאיינעם.
דערפרייט אייך איין פרייד,
און פארשווינט מיטן ווינט.

שלאגט אייך דער ווינט
אלע אינאיינעם.
פאלט איר אראפ —
פאלט איר אינאיינעם;
געטראגן פון ווינט,
און פארשווינט.

דרימלט איר איין,
אלע איין דרימל,
באדעקט אייך
איין הימל.

1 2 3 4 5

דו ביסט דער האר
פון גאר דער וועלט;
דו וויסט דעם צער
פון גאר דער וועלט.

לייג דיין האנט
אויף אונדזער קאפ;
שיק דיין ברכה
אונדז אראפ.

אין יעדן שטוב
זאל שבת זיין,
געבענטשמע ליכט,
מיט פיש, מיט וויין.

איך לויב דיך
יעדע רגע פון מיין מאג,
פאר מיין גאנצן הויזגעזינד,
פאר יעדן גליד,
פון יעדן קינד...

וואס דער מיש
איז זאט געגרייט ;
וואס עס פעלט ניט
אויפן לייב קיין קלייד.

נאר זיי מיר מוחל, האר, דעם צער :
וואס וויינט אראפ
פון מיינע ווענט...

איך
האב דיך קיינמאל ניט געזען;
אויב מיר איז באשערט,
וועל איך
אן דיין ערשטן קוק
וויסן, אז אויף דיר
האב איך געווארט;
און פון דיין האנט,
ביים ערשטן ריר,
וועל איך
זיך עפענען פאר דיר,
ווי א ניטגעלייענט בוך...
און הערן וועסטו
רייד אזעלכע,
וואס ניט איך און ניט קיינער
ביז דיר
האט געהערט פון מיר...
ווי א זון
וועל איך אויפגיין
פאר זיך אליין,
און וועל דיך דערזען.

פארלאז אונדז ניט, גאט,
וואס מיר פארלאזן פארלאזענע.

ניט פייניק אונדז, גאט,
וואס מיר פייניקן געפייניקטע.

שעלט אונדז ניט, גאט,
וואס מיר שעלטן פארשאלטענע.

דערהויב אונדז ניט, גאט,
וואס מיר דערהויבן דערהויבענע.

העלף אונדז ניט, גאט,
וואס מיר העלפן געהאלפענע.

ניט אין טאטע-מאמעס דרכים
דין איך צו דיר ;
ניט פון געבעט-כוך
בעט איך צו דיר :

מיין שווייגן רעדט צו דיר,
און דו פארנעמסט
מיין פארשוויגן געבעט.

מיינע ניט-געבענמשמע ליכט
ליכטן צו דיר
דורך מיינע אויגן.

דערמוטיק מיד, גאט,
צו טראגן באליידיקונג.

שטארק מיד, גאט,
צו טראגן מיין שוואכקייט.

גיב מיר כוח, גאט,
צו קענען פאלן.